

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

خلاصه‌ی ریوس مطالب

- جستجوی اول - بهترین^۱
- جستجوی A*
- ابتکارات^۲ (اکتشافات)

آگاهانه کردن جستجو

الگوریتم‌های قبلی، می‌توانستند راه حل‌ها را پیدا کنند، اما ناکارامد بودند؛ گره‌ها به صورت نمایی به وجود می‌آمدند. با استفاده از آگاهی‌هایی که در مورد ساختار مسئله داریم می‌توانیم کارایی را بهتر کنیم. البته باید توجه کنیم که این دانش را باید از جایی دیگر بگیریم و این دانش باید درست باشد.

چرا از دانش در یک مسئله استفاده می‌نماییم؟

Best-first^۱
Heuristics^۲

هوش مصنوعی

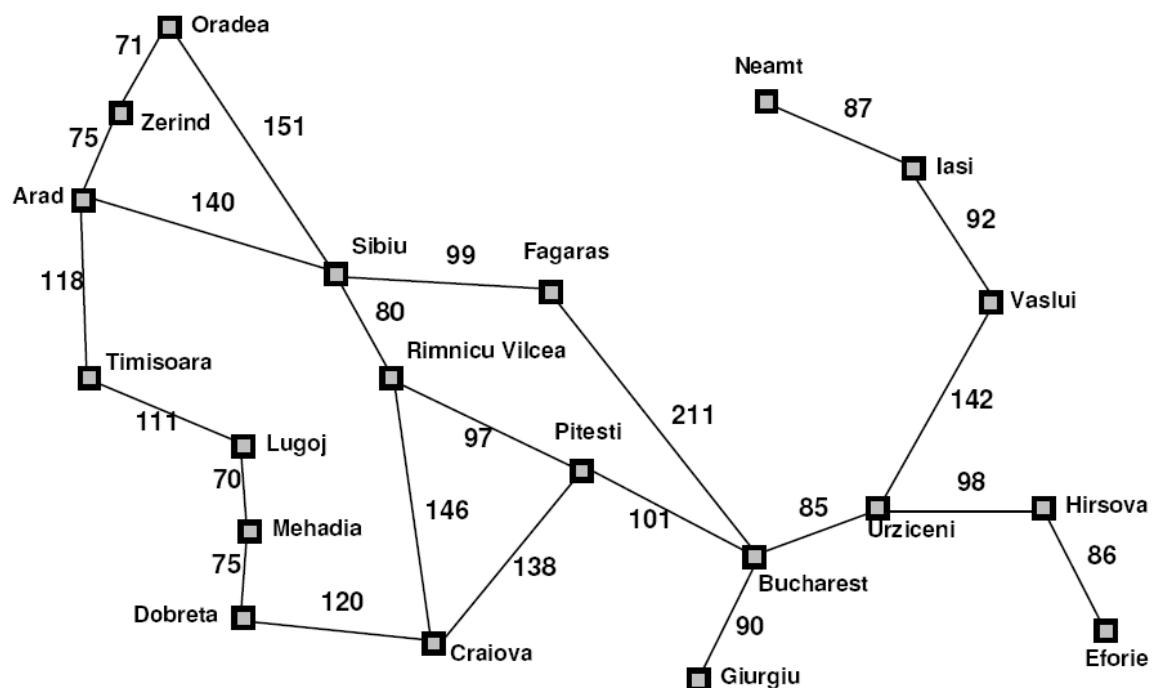
مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

پس از ایده‌ی جستجوی اول - بهترین استفاده از یک تابع ارزیابی می‌باشد.

مسئله‌ی کشور رومانی با ارزیابی مراحل به صورت کیلومتر

آراد	۳۶۶	فăگاراس	۱۷۸	مehادیا ^۱	۲۴۱	سibیو	۲۵۳
------	-----	---------	-----	----------------------	-----	-------	-----

Mehadia^۱

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

بخارست	۰	گیورگیو ^۳	۷۷	نمت ^۲	۲۳۴	تیمیسوارا ^۱	۳۲۹
کرایوا ^۷	۱۶۰	هیرسوا ^۶	۱۵۱	ارادیا ^۵	۳۸۰	اردزیسنی ^۴	۸۰
دوبراتا ^{۱۰}	۲۴۲	یاسی	۲۲۶	پیستی ^۹	۹۸	والسلوی ^۸	۱۹۹
افری ^{۱۲}	۱۶۱	لوگوج ^{۱۱}	۲۴۴	ریمنیکو ویلسیا	۱۹۳	زریند	۳۷۴

توجه کنید که اکتشاف (که به صورت جدولی در بالا داده شده است) جزیی از تعریف اولیه‌ی مسئله نمی‌باشد و در این مورد به صورت یک جدول خارجی داده شده است.

Timisoara^۱

Neamt^۲

Giurgiu^۳

Urziceni^۴

Oradea^۵

Hirsova^۶

Craiova^۷

Vaslui^۸

Pitesti^۹

Dobreta^{۱۰}

Lugoj^{۱۱}

Eforie^{۱۲}

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

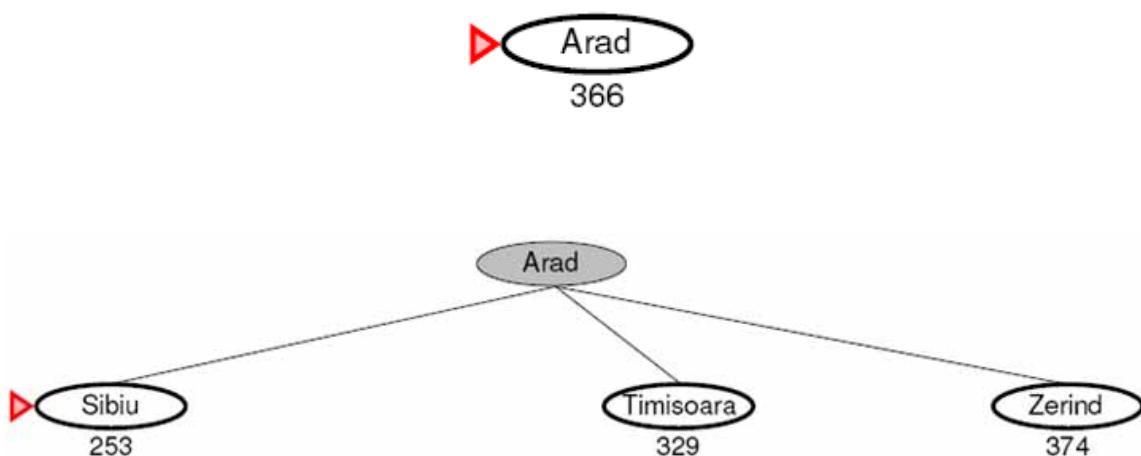

مسافت خطی مستقیم به شهر بخارست

جستجوی حریصانه^۱

در این روش ، در ارزیابی ، فقط از مکاشفه استفاده می شود ($f(n) = h(n)$) و الگوریتم ، گرهی را که به نظر می رسد به هدف نزدیک تر است را توسعه می دهد . وتابع ارزیابی ($h(n)$) (ابتکاری) برابر است با تخمین ارزش از n تا نزدیک ترین هدف و $h_{SLD}(n)$ برابر است با فاصله ای خطی مستقیم از n تا شهر بخارست .

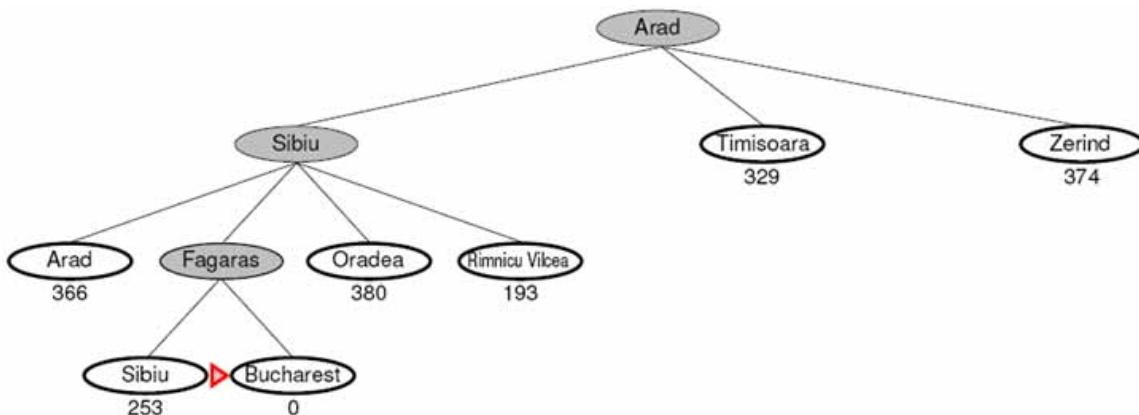
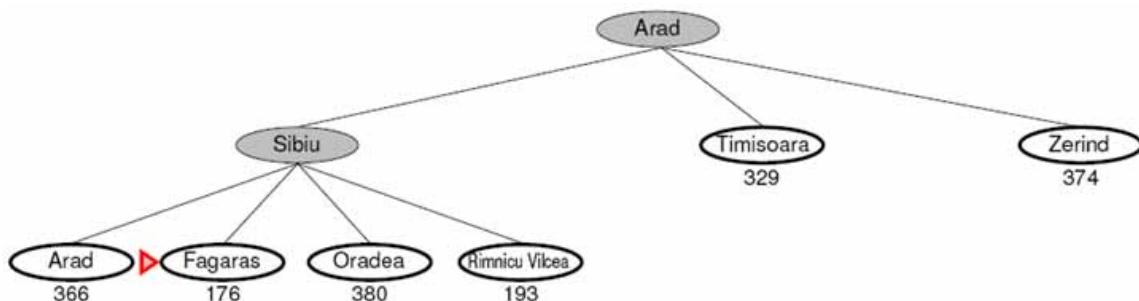
مثالی از جستجوی Greedy

Greedy search^۱

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر
ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

خصوصیات جستجوی حریصانه

کامل بودن؟؟ نه ممکن است در حلقه ها گیر کند ، مثلا ، اگر مقصد ما شهر Oradea باشد ، داریم

:

lasi → Neamt → lasi → Neamt →

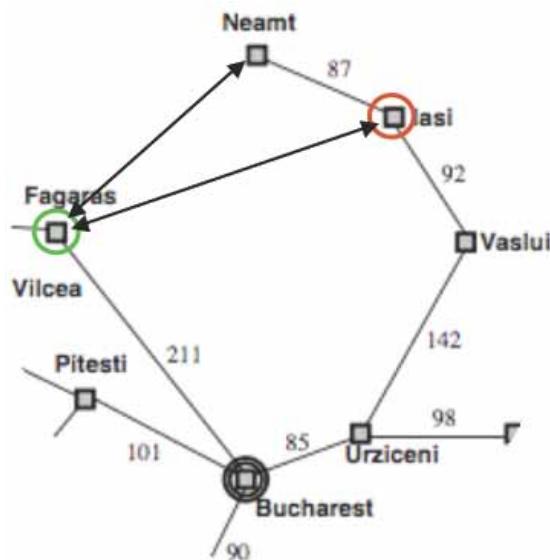
به عنوان مثالی دیگر ، اگر بخواهیم از یاسی^۱ به فاگاراس برویم ؛ میان یاسی و نمت^۱ حلقه به وجود می آید که برای رفع این مشکل باید از وضعیت های ملاقات شده خودداری نماییم .

Iasi^۱

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

این روش در فضاهای جستجوی محدود با تست وضعیت تکرار شده، کامل است.

زمان $O(b^m)$ ، اما با یک ابتکار صحیح می‌توان بهبودی قابل توجهی به دست آورد.

فضا $O(b^m)$ ، همه ی گره‌ها در حافظه نگه می‌دارد. که b ، فاکتور انشعاب و m عمق

درخت جستجو می‌باشد.

بهینگی $\Rightarrow$ نه، یک مسیر را به سوی هدف دنبال می‌نماید؛ شیوه جستجوی اوّل – عمق می‌باشد.

A* جستجوی

مسأله‌ای که در مورد روش‌های جستجوی اوّل – بهترین و حریصانه وجود دارد، این است که هزینه‌ای که مسیر تا کنون داشته است مورد توجه قرار نگرفته است. روش جستجوی A^* از به وجود آوردن (توسعه دادن) مسیرهایی که پر هزینه هستند اجتناب می‌کند.

Neamt¹

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار

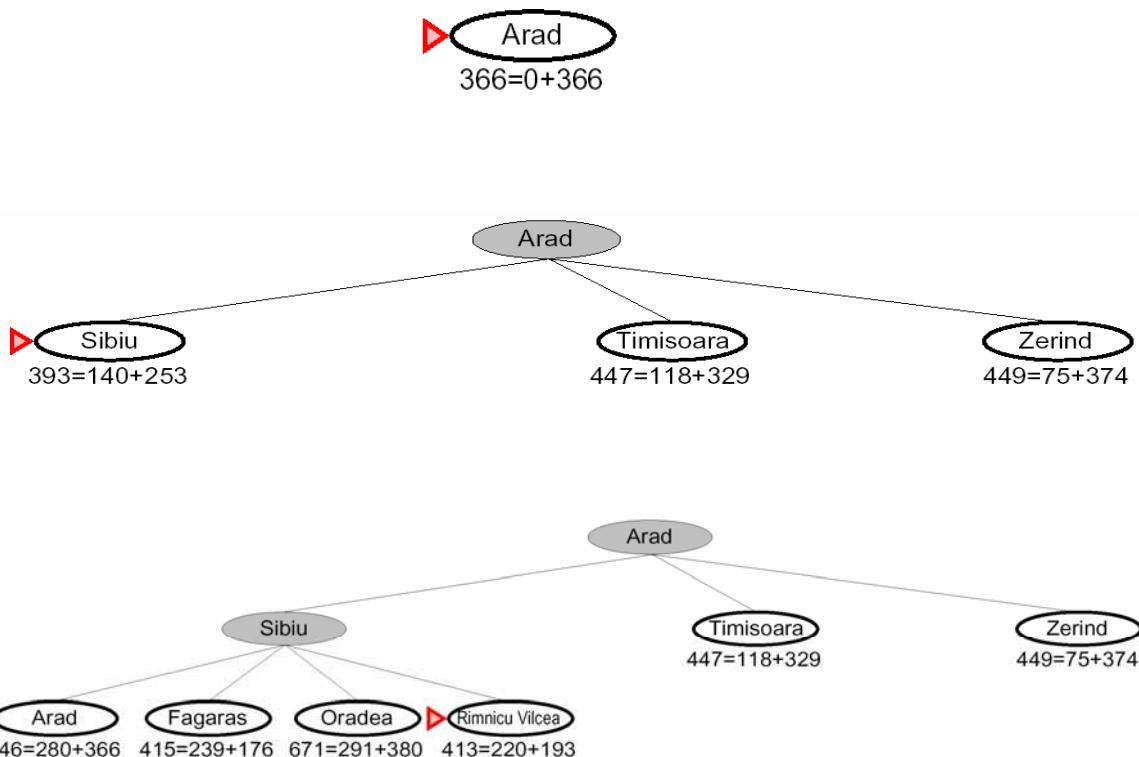
۱۳۸۸

در این روش ، تابع ارزیابی $f(n) = g(n) + h(n)$ می باشد . که $g(n) =$ هزینه ای که تا کنون برای رسیدن به n صرف شده است . $h(n) =$ هزینه ای تخمین زده شده برای n و $f(n) =$ کل هزینه ای تخمین زده شده ای مسیر از n تا هدف .

روش جستجوی A^* از یک روش ابتکاری مجاز برای جستجو استفاده می کند . در واقع ، جستجوی A^* ترکیب جستجوی با هزینه ی یکسان و جستجوی حریصانه می باشد .

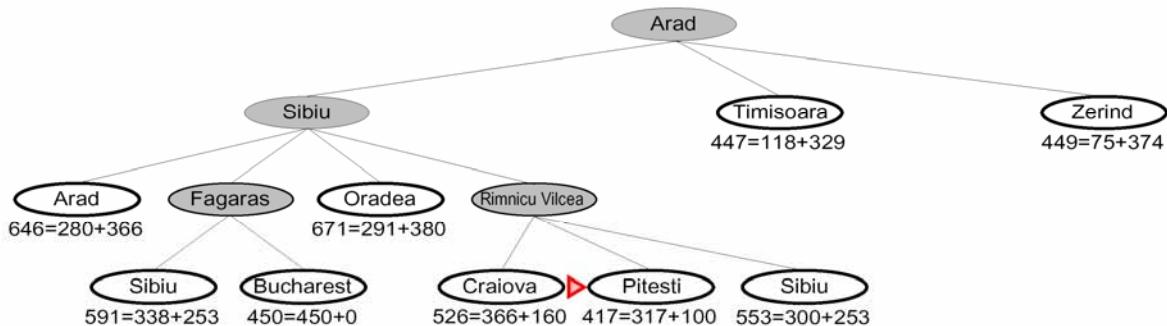
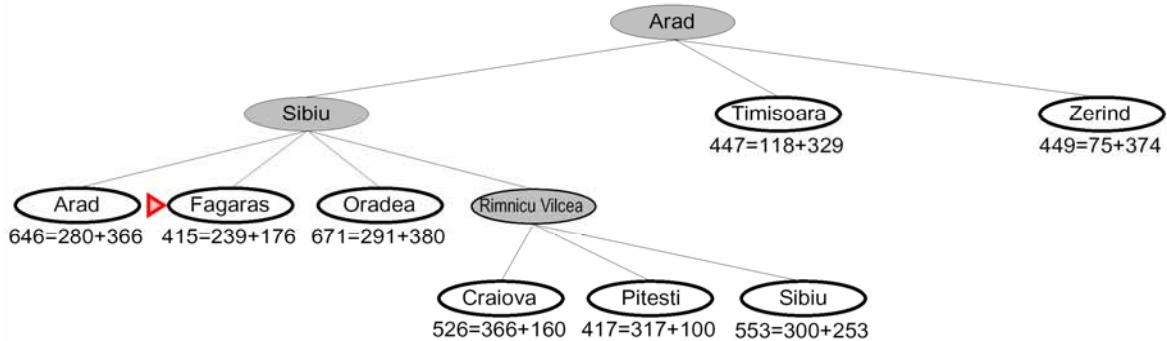
* قضیه : جستجوی A^* ، جستجویی بهینه یا مطلوب است .

مثالی برای جستجوی A^*

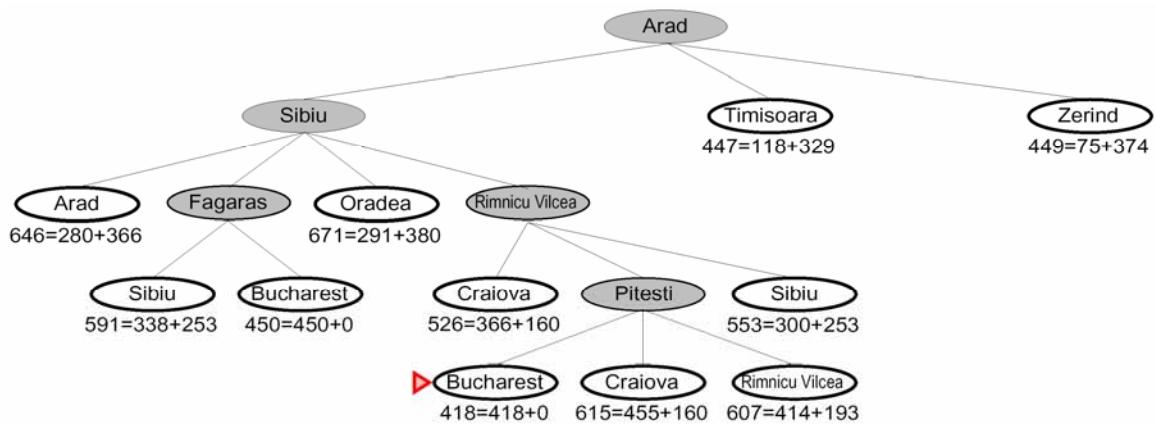
هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر
ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر
ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

A* جستجوی بهینگی

برای تضمین بهینگی مکاشفه نباید هزینه‌ی رسیدن به هدف را زیاد برآورد نماییم در مکاشفه‌ی قابل قبول داریم؛ $h^*(n) \leq h^*(n)$ که $h^*(n)$ هزینه‌ی واقعی رسیدن به هدف می‌باشد. در مسیریابی، فاصله‌ی خطی مستقیم قابل قبول می‌باشد. این روش قابلیت قبول بهینگی را فقط برای الگوریتم جستجوی کلی تضمین می‌کند.

الگوریتم

تابع General-Search(problem, Queuing-Fn) یک راه حل یا عدم موفقیت را برمی‌گرداند

$\text{fringe} \leftarrow \text{make-queue}(\text{make-node}(\text{initial-state}[problem]))$

در حلقه کارهای زیر را انجام بد

در صورتی که fringe خالی می‌باشد عدم موفقیت را برگردان

$\text{node} \leftarrow \text{Remove-Front}(\text{fringe})$

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

در صورتی که کار گرفته شده برای وضعیت (گره) موفق شد، گره را برگردان

---

fringe $\leftarrow$ Queuing-Fn(fringe, Expand(node, Operators[problem]))

تابع Graph-Search(problem, Queuing-Fn) یک راه حل یا شکست را برمی‌گرداند

closed $\leftarrow \Phi$

fringe $\leftarrow$ make-queue(make-node(initial-state[problem]))

در حلقه کارهای زیر را انجام بده

در صورتی که fringe خالی است عدم موفقیت را برگردان

node $\leftarrow$ Remove-Front(fringe)

در صورتی که Goal-Test[problem] به کار رفته برای State(node) موفقیت آمیز

بود node را برگردان

در صورتی که $node \notin closed$ آن گاه

closed را به node اضافه نما

$\leftarrow$ Queuing-Fn(fringe, Expand(node, Operators[problem]))

fringe

پایان الگوریتم

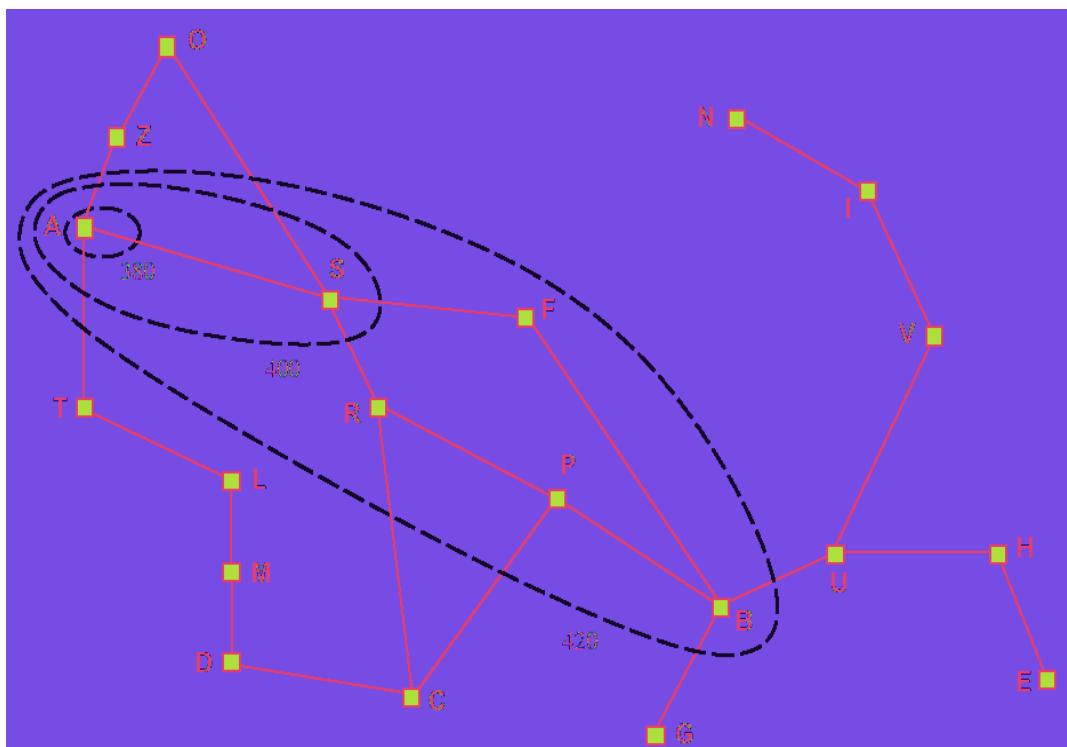
سازگاری (یکنوازی) اکتشافات

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

A^* خصوصیات

کامل بودن ؟؟ بله ، مگر این که تعداد نامحدودی گره با $f(n) \leq f(G)$ وجود داشته باشد .

زمان ؟؟ به صورت نمایی می باشد .

فضا ؟؟ تمام گره ها در حافظه نگه می دارد و به صورت نمایی می باشد .

بهینه ؟؟ بله – تا زمانی که f_i تمام نشده است نمی تواند f_{i+1} را توسعه بدهد .

اگر C^* هزینه ی مسیر راه حل بهینه باشد ؟

• تمام گره های با $C^* < f(n)$ را توسعه می دهد .

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

- بعضی از گره هایی که $f(n) = C^*$ است را توسعه می دهد.

- گره هایی که $C^* < f(n)$ است را توسعه نمی دهد.

روش A^* به طور موثری برای هر تابع ارزیابی بهینه می باشد. یک الگوریتم ممکن است که راه حل بهینه را در صورتی که همه ی گره های با $C^* < f(n)$ را توسعه ندهد، گم کند.

بهتر کردن A^*

یکی از الگوریتم های کلیدی در هوش مصنوعی می باشد، اما دارای اشکال در حافظه موردنیاز می باشد چون که تمام گره های ملاقات شده را در حافظه نگه می دارد و برای مسایل با ساختار بزرگ، عملی نمی باشد؛ برای رفع این مشکل از روش عمیق شونده تکراری استفاده می کنیم.

روش A^* عمیق شونده تکراری

در این روش، به جای محدود کردن عمق، به صورت تدریجی محدودیت تابع ارزیابی افزایش داده می شود و جستجوی اوّل عمق با هزینه محدود شده را برای تابع ارزیابی انجام می دهد. مشکل این روش، مقدار افزایش تدریجی محدوده ای ارزیابی است. برای رفع این مشکل یک راه این است که مقدار را در محدوده ای مقدار مرحله ای قبلی در نظر بگیریم و روش دیگر این است که محدوده را به وسیله ی یک مقدار ثابت به نام ^۱ افزایش دهیم.

اکتشافات (ابتكارات)

پیدا کردن یک تابع مکاشفه ای خوب برای جستجو کاری بسیار مهم است. تا کنون ما از فاصله ای اقلیدسی استفاده می کردیم که برای مسایل مسیریابی، خوب بود. اما مکاشفات را برای مسایل جدید چگونه

^۱ برگرفته از مطالب استاد دانشگاه ایالت پیتسبرگ کشور ایالات متحده ای آمریکا Milos Hauskrecht

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

پیدا کنیم؟ جواب این است که راه استانداردی وجود ندارد، در بیش تر موارد باید مکافات به صورت دستی پیدا شوند.

ابتکارات قابل قبول^۱ - برای پازل ۸-تایی: $h_1(n)$ = تعداد کاشی های در جای نادرست گذاشته شده. $h_2(n)$ = مجموع فاصله تا جزیره‌ی مانهاتان^۲ (به تعداد کاشی (خانه) های در جای درست قرار داده شده توجه نمایید)

7	2	4
5		6
8	3	1

حالت اولیه

1	2	3
4	5	6
7	8	

حالت نهایی

$$h_1(S) = ??6$$

$$h_2(S) = ??4 + 0 + 3 + 3 + 1 + 0 + 2 + 1 = 14$$

خلاصه - توابع مکافه‌ای، هزینه‌ی کوتاه ترین مسیر را تخمین می‌زنند. ابتکارات خوب می‌توانند به طور چشمگیری هزینه‌ی جستجو را کاهش دهند. جستجوی اوّل بهترین و حریصانه‌ی اوّل - بهترین پایین ترین h را توسعه می‌دهد و کامل نیست و همیشه هم بهینه نیست. جستجوی A^* پایین ترین $h+g$ را

admissible heuristics^۱

Manhattan^۲

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

توسعه می دهد و کامل و بهینه می باشد و همچنین بهینگی موثری دارد (تا حد شکستن گره ها و برای جستجوی مستقیم) و ابتکارات قابل قبول می توانند از راه حل مستقیم مسایل مجاز مشتق شوند.

فصل پنجم

الگوریتم های

جستجوی محلی^۱

local search algorithms^۱

هوش مصنوعی

مترجم: سهراب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

رؤوس مطالب

- تپه نورده (بالا رونده از تپه)^۱
- گرم و سرد کردن شبیه سازی شده^۲
- الگوریتم های ژنتیکی، پیدایشی یا تکوینی^۳ (به طور خلاصه^۴)
- جستجوی محلی در فضاهای پیوسته (خیلی به طور خلاصه)

مسایل بحینه سازی

Hill-climbing^۱

Simulated annealing^۲

Genetic algorithms(GA)^۳

briefly^۴

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

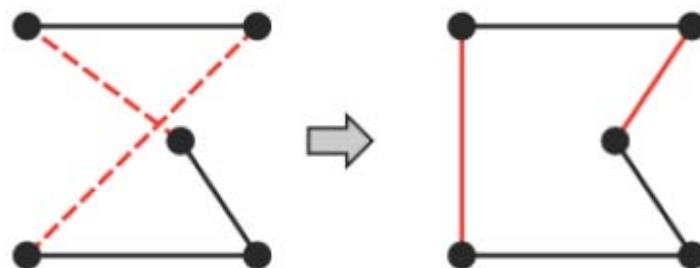

در برخی از ساختارهای ترکیبی که ما در تلاش برای بهینه سازی آن‌ها هستیم، محدودیت‌ها باید در نظر گرفته شوند و تابع هزینه باید بهینه شود. اغلب پیدا کردن راه حل آسان است، اما پیدا کردن بهترین راه حل سخت می‌باشد و پیدا کردن همه راه حل‌های ممکن هم غیر ممکن می‌باشد و ما دست کم، یک راه حل خوب را می‌خواهیم.

الگوریتم‌های بهبود یافته‌ی تکراری^۱ - در تعدادی از مسایل بهینه سازی، مسیر، نامربوط است؛ وضعیت (حالت) هدف، خودش راه حل است. بنابراین، برای فضای حالت، مجموعه‌ای از پیکربندی‌های کامل؛ پیکربندی بهینه، یا ارضای محدودیت‌ها، پیکربندی و برنامه‌ی زمانی را پیدا کنید. در موارد مشابه، شما می‌توانید از الگوریتم‌های بهبود یافته‌ی تکراری استفاده نمایید؛ یک حالت جاری تک را نگهداری نمایید و برای بهبود آن تلاش نمایید. در فضای ثابت، جستجوی برخط به اندازه‌ی جستجوی بروون خط مناسب است.

مثال : مسئله‌ی فروشنده‌ی دوره گرد - با هر مسیر کامل شروع کنید و معاوضه‌های دو

به دو را انجام دهید.

مثال : وزیر های شطرنج n - قایی^۲ ، وزیر را در یک صفحه‌ی شطرنج $n \times n$ بدون این که هیچ یک از دو وزیر در سطر^۱، ستون^۳ همانند قرار گیرند یا به طور مورب^۳، همانند قرار گیرند

^۱iterative improvement algorithms

^۲n-queens

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

، قرار دهید . برای کاهش تعداد ناسازگاری ها ، یک وزیر را حرکت دهید . تقریبا همیشه مسایل

وزیرهای چند گانه تقریبا به سرعت برای هر n بزرگ حل می شوند ، مثلا برای $n = 1$ میلیون

جستجو در مسئله ی بهینه

دو نوع روش وجود دارد : یکی روش سازنده^۴ که از یک وضعیت ابتدایی شروع کنید و به طرف یک راه حل حرکت نمایید ؛ به عنوان مثال ، در مورد مسئله ی مسافت شخص دوره گرد ، از یک شهر شروع نمایید و یک مسیر را با ملاقات همه ی شهرها به دست آورید . و دیگری روش تکراری که در این روش ، با یک راه حل شروع نمایید که می تواند غلط یا غیربهینه باشد و آن را به طرف یک راه حل بهینه ببرید ؛ به عنوان مثال ، در مورد مسافت شخص دوره گرد ، با یک مسیر شروع کنید و هزینه ی آن را با تعویض شهرها بهبود دهید .

از روش سازنده استفاده نمی کنیم ، چون که هزینه فقط به راه حل بستگی دارد ، نه به چگونگی آن ؛ روش جستجوی آگاهانه (مثل ^{*}A) وقتی که ما یک راه حل برای همه ی مسیرها داریم خوب کار می کند . از جستجوی نآگاهانه هم استفاده نمی کنیم (چون فضای حالت در آن خیلی بزرگ می باشد)

جستجوی محلی

الگوریتم هایی که تا حالا ما بررسی کرده ایم ، تمام مسیر را از وضعیت اویله به وضعیت نهایی نگهداری می کنند و این باعث مصرف حافظه ی زیاد یا فضای زیاد در مورد مسایل بزرگ می شود . برای

row^۱

column^۲

diagonal^۳

constructive^۴

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

برخی از مسایل ، اطلاعات مسیر ، ضروری (حیاتی) می باشد ؛ مثل ، مسیر یابی و پازل ۸-تایی . در این مسایل ما هدف را می دانیم ، اما این که چگونه به آن برسیم را نمی دانیم . برای دسته ای دیگر از مسایل ، ممکن است ما نگران چگونگی رشته ای عملکردها نباشیم و پیدا کردن راه حل بهینه ، چیزی است که مهم می باشد مثل : زمانبندی ، طرح VLSI و پنهان شناسی (رمزنویسی)^۱ . در این موارد ، ما می توانیم با اطمینان ، برخی از اطلاعات مسیر را حذف نماییم . یک الگوریتم جستجو که فقط از وضعیت جاری استفاده می کند ، یک الگوریتم جستجوی محلی نام دارد . مزایای این روش عبارتند از :

به حافظه ای ثابت ، نیازمندیم و می توانیم راه حل هایی باورنکردنی را در مورد فضاهای بزرگ پیدا نماییم . و معایب این روش عبارتند از : معمولاً ، بهینه نمی باشد – فقط بهینه های محلی ، پیدا خواهند شد و می تواند به علت کمبود حافظه ، مردد باشد . در این روش ، فضای حالت شبیه روی زمین دارای تپه ها و دره ها می باشد و ارزیابی توسط تابع هزینه (ارزیابی) داده شده است .

ارزیابی

cryptography^۱

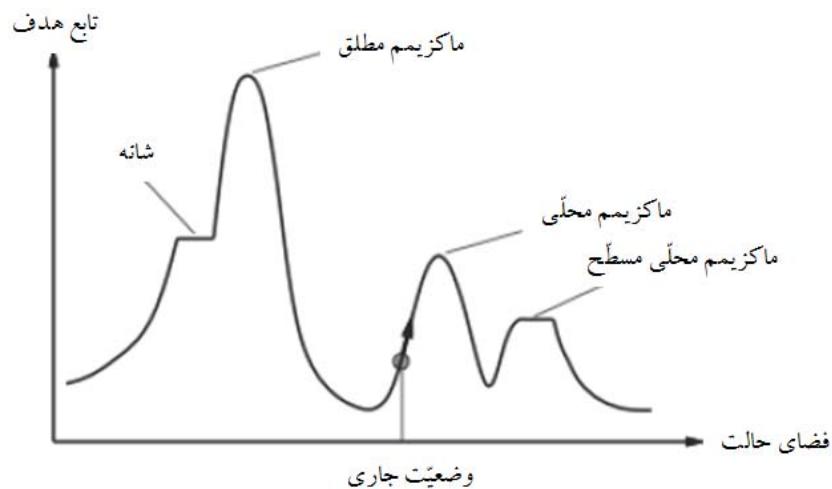
هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

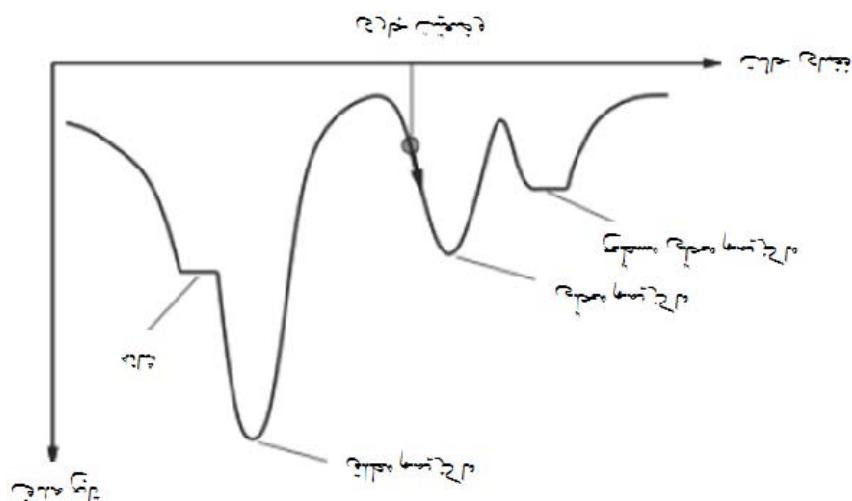
ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

فضای حالت یک بعدی^۱ برای مثال‌ها، آسان‌تر نمایش داده می‌شود.

در این مورد، ماکزیمم و مینیمم قابل تعویض‌اند، برای این کار فقط مقدار را با استفاده از منفی کردن معکوس نمایید.

one-dimensional^۱

هوش مصنوعی

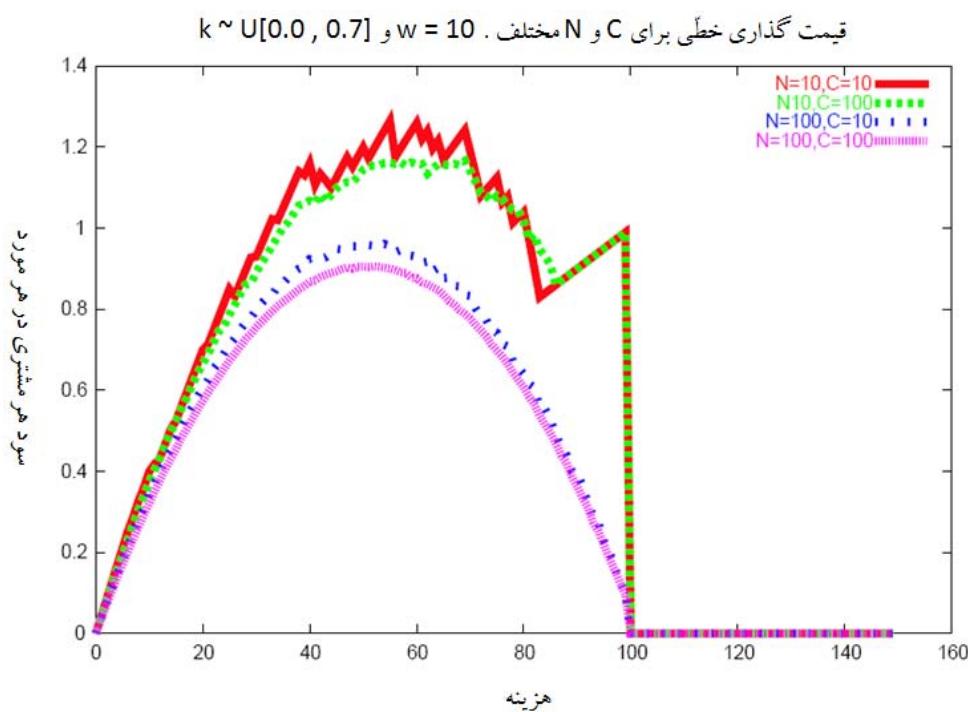
مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

دورنما (چشم انداز^۱) جستجو

جستجوی محلی ، معمولاً برای مسایل بهینه سازی ، مفید می باشد ؛ "پارامترهایی را پیدا نمایید که (x) بیشینه / کمینه باشد " ، این روش زمانی که فضای حالت ، ترکیبی از پارامترها می باشد ، مشکل است . در صورتی که n پارامتر وجود داشته باشد ، ما می توانیم یک فضای $n+1$ بعدی را تصور نماییم ، که بعد اول ، پارامترهای تابع می باشند و $n+1$ امین بعد ، تابع هدف^۲ می باشد که ما این فضا را یک چشم انداز جستجو می نامیم . توجه کنید نقاط بهینه روی تپه ها هستند و گودی ها ، راه حل های ضعیف هستند . یک چشم انداز یک بعدی را در شکل زیر مشاهده می نمایید :

landscape^۱
objective function^۲

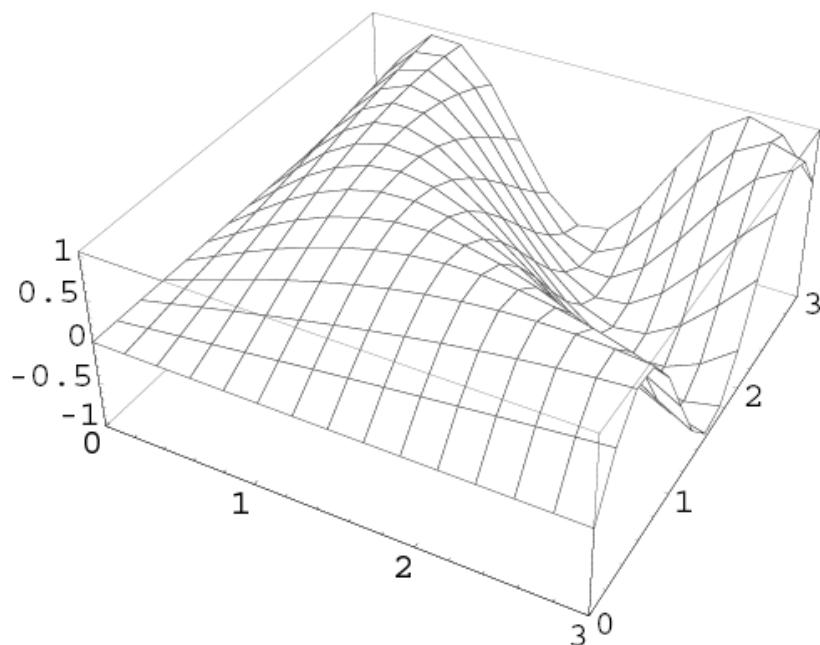
هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

در شکل زیر یک چشم انداز دو بعدی نشان داده شده است:

دورنماها ، یک روش نمایش خوب برای الگوریتم های جستجوی محلی هستند . بالا رفتن از یک په را در نظر مجسم کنید ؛ این مورد یک راه را برای تشخیص مسایل آسان از مسایل سخت ، ارایه می کند .
حالت های آسان ؛ تعداد قله های کم ، سطوح صاف ، بدون برآمدگی (خط الرأس) / مسطح (فلات) هستند و
حالت های سخت : تعداد قله های زیاد ، سطوح دندانه دار یا ناپیوسته (گسسته) هستند . در شکل زیر که
شکل مسئله ۴ - وزیر است وقتی که $h = 0$ می باشد ما هیچ حالت نادرستی را نداریم که در این مورد
کاملاً راحت هستیم ولی وقتی که $h = 2$ است ما دارای دو حالت نادرست هستیم (چون که دو وزیر در یک
ردیف قرار گرفته اند و دو وزیر دیگر به صورت مورب قرار گرفته اند) و کار ما نسبت به حالتی که $h = 0$
بود سخت تر است و در حالت $h = 5$ چون که پنج مورد نادرست داریم کار ما نسبت به دو مورد قبلی که

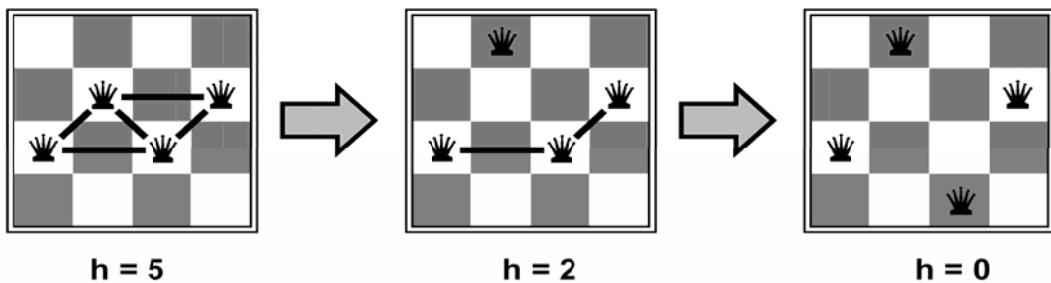
هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

$h = 0$ بود سخت تر است. در حالتی که $h = 0$ است می توانیم تصوّر کیم که در جایی مسطح قرار گرفته ایم و در حالتی که $h = 5$ است می توان تصوّر کرد که در شیب یک تپه قرار گرفته ایم.^۱

الگوریتم تپه نوردی

ساده ترین شکل جستجوی محلی، جستجوی تپه نوردی می باشد و دارای روشهای ساده است به این ترتیب که در هر نقطه، به جانشینان (همسایه ها) نگاه کنید و در جهت بهتر، حرکت نمایید. این روش خیلی شبیه به جستجوی حریصانه می باشد و به حافظه ای خیلی کمی نیاز دارد. فلات می تواند سبب این شود که الگوریتم، بی هدف، سرگردان باشد.

جستجوی محلی در حساب دیفرانسیل و انتگرال^۲

ابتدا ریشه های یک معادله $f(x)=0$ را به دست آورید، f ، تشخیص پذیر می باشد. با فرض یک x_1 ، $f(x_1)$ و $f'(x_1)$ را به دست آورید. از خط تانزانت برای $f(x_1)$ استفاده نمایید تا x_2 را انتخاب نمایید (شیب $= f'(x_1)$). و برای سایر نقطه ها از فرمول $x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_1)}$ استفاده نمایید؛ این کاری که انجام دادید یک جستجوی تپه نوردی می باشد و برای موارد مسطح، خیلی خوب می باشد.

^۱ مترجم
calculus^۲

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

الگوریتم

تابع Hill-Climbing(problem) یک وضعیت را بر می گرداند

current $\leftarrow$ Initial-State(problem)

در حلقه کارهای زیر را انجام بده

بالاترین جانشین مقداردهی شده i current را در neighbour قرار بده

در صورتی که $Value(neighbour) \leq Value(current)$ را بر گردان current $\leftarrow$ neighbour

الگوریتم تپه نوردی (به بیان دیگر)

تابع Hill-Climbing(problem) یک حالت که یک ماکزیمم محلی است را بر می گرداند

ورودی ها، problem که یک مسئله است می باشد

متغیرهای محلی current و neighbor که هر کدام یک گره هستند، می باشند.

current $\leftarrow$ Make-Node(Initial-State[problem])

کارهای زیر را انجام بده

بالاترین مقداردهی neighbor $\leftarrow$ current از successor (مقدار بالاترین جانشین

current را در neighbor قرار می دهد)

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

اگر $\text{Value}[\text{neighbor}] \leq \text{Value}[\text{current}]$ می باشد $\text{State}[\text{current}]$ را برگردان

$\text{current} \leftarrow \text{neighbor}$

پایان حلقه

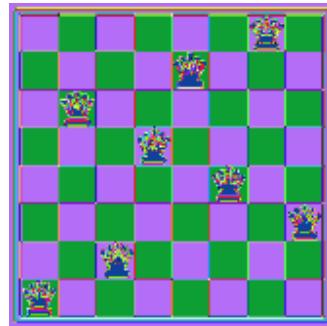
پایان الگوریتم

شروع مجلد تصادفی الگوریتم بالا رونده از تپه بر ماکزیمم محلی غلبه می کند.

مثال جستجوی تپه نورده

فرمول بندی کامل برای ۸- وزیر ، تابع جانشین : یک وزیر را به مربع دیگر در همان ستون ببرید
۵۶=۷*۸) (جهتی که هزینه برابر است با تعداد جفت هایی که در جای نامناسب قرار دارند .

18	12	14	13	13	12	14	14
14	16	13	15	12	14	12	16
14	12	18	13	15	12	14	14
15	14	14	14	13	16	13	16
14	17	15	15	14	16	16	16
17	16	18	15	15	15	15	16
18	14	15	15	14	14	16	16
14	14	13	17	12	14	12	18

هزینه ای فعلی = ۱۷

هزینه ای کمینه ای محلی = ۱

خصوصیات تپه نورده

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

پیاده سازی آن آسان می باشد؛ مقدار کمی از حافظه را استفاده می نماید ولی تپه نورده‌ی، زیاد تحت تأثیر شکل فضای حالت است در ماکزیمم محلی کم خوب می باشد ولی برای فضاهای جوچه تیغی (دندانه دار) مانند بد است. در شانه‌ها، ماکزیمم محلی و خط الراس^۱ ها دچار مشکل می شود؛ در ماکزیمم محلی نمی تواند قله‌ی بالاتر را ببیند. در شانه، راهی به طرف بیرون را نمی تواند پیدا نماید و در خط الراس ها برای حرکت، شما باید به طرف پایین حرکت نماید و حرکت‌های بد را مجاز می داند.

تنوعات تپه نورده

حرکت‌های غیرمستقیم^۲: روی کف^۳ (جای مسطح) حرکت می نماید و در حلقه نمی افتد
(یک تعداد بیشینه از حرکات را ثبت می کند)

تپه نورده اتفاقی: در میان حرکت‌های به طرف سربالایی یکی را به تصادف انتخاب می نماید

اوّلین انتخاب تپه نورده: اوّلین حرکت سربالایی را انتخاب می کند.

تپه نورده با شروع مجدد تصادفی: چند تپه نورده از وضعیت‌های اوّلیه‌ی انتخاب شده به صورت تصادفی است و تولید وضعیت‌های تصادفی می تواند غیر جزیی باشد.

بهبود روش تپه نورده

ridge^۱

sideways move^۲

plateau^۳

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

تپه نوردی ، می تواند خوشایند باشد ، برنامه نویسی آن آسان می باشد ، به فضای کمی نیازمند می باشد و در ضمん ، ممکن است ما ، روشی بهتر را نداشته باشیم . حال این سؤال مطرح می شود که چگونه این روش ، بهبود می یابد ؟ با استفاده از موارد زیر این روش بهبود می یابد :

- تپه نوردی تصادفی - به صورت تصادفی حرکت های بالای تپه را انتخاب نمایید
- تپه نوردی با شروع مجلد تصادفی
- تا زمانی که به یک بهینه بررسید ، ادامه دهید
- یک وضعیت اوّلیه را به صورت تصادفی ، انتخاب نمایید
- مجلدآ ، اجرا نمایید .
- بعد از n تکرار ، بهترین راه حل رانگهداری نمایید .

روش شبیه سازی گرم و سرد کردن

ضعف روش تپه نوردی ، این می باشد که هرگز به طرف پایین تپه حرکت نمی کند و شبیه به جستجوی حریصانه ، نمی تواند "پشتیبان^۱" داشته باشد ؛ گرم و سرد کردن شبیه سازی شده ، تلاشی برای برطرف نمودن این موارد می باشد . ایده‌ی این روش ، گریختن از مانع‌یم محلى با اجازه دادن به بعضی از حرکت‌های بد یا نادرست می باشد . اما به تدریج تعداد و فراوانی^۲ حرکت‌های بد کاهش می یابد . در واقع این روش تپه نوردی را با حرکت تصادفی ترکیب می نماید .

back up^۱
frequency^۲

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

گرم و سرد کردن: فلزات را با حرارت دادن آن ها و رساندن دمای آن ها به دمایی بالا و سرد کردن تدریجی آن ها سخت می کنند.

اگر یک توب پینگ را به عمیق ترین جای یک سطح دارای گودی (کمینه یا مینیمم مطلق) بیندازید، خارج کردن آن سخت نواز و قتی است که آن را در یک کمینه ای محلی می اندازید.

شبیه سازی گرم و سرد کردن

وقتی که یک فلز مثل آهن را خیلی گرم می کنید دارای ارتعاش های زیادی است ولی وقتی که به تدریج دما کم می شود ارتعاش های آن هم به تدریج کم می شود در تپه نوردی این کار مثل این است که از کمینه ای محلی با اجازه دادن به برخی از حرکت های بد بگریزید، اما به تدریج تعداد و فراوانی آن ها را کاهش دهید.

الگوریتم شبیه سازی گرم و سرد کردن:

تابع (Simulated-Annealing(problem,schedule)) یک راه حل را بر می گرداند

وروودی ها، یک مسأله و schedule که یک نگاشت از زمان به دما می باشد، هستند.

متغیرهای محلی عبارتند از: current، که یک گره است و next، که یک گره است و T، که یک پروب کنترل کننده ای دما از مراحل پایین تر است.

current $\leftarrow$ Make-Node(Initial-State[problem])

برای مقادیر $t = 1$ تا ∞ کارهای زیر را انجام بده:

$T \leftarrow \text{schedule}[t]$

در صورتی که $T=0$ بود گرهی current را برگردان

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

یک جانشین به تصادف انتخاب شده از گرهی $current$ را به گرهی $next$ نسبت بده

$$\Delta E \leftarrow \text{Value}[next] - \text{Value}[current]$$

در صورتی که $\Delta E > 0$ بود محتوای گرهی $next$ را در گرهی $current$ بروز

در غیر این صورت، محتوای گرهی $next$ را فقط با احتمال $e^{\Delta(E/T)}$ در گرهی $current$ کپی کن

پایان الگوریتم

روش شبیه سازی گرم و سرد کردن، همیشه حرکت های خوب را می پذیرد ولی در آن احتمال پذیرش یک حرکت بد وجود دارد.

خصوصیات شبیه سازی گرم و سرد کردن - در دمای ثابت T ، حالت کاری ممکن

است به توزیع بولتزمان^۱ بر سد.

$$p(x) = \alpha e^{\frac{E(x)}{kT}}$$

T با سرعت کمی کاهش داده می شود، در نتیجه، همیشه به بهترین حالت x^* می رسد. زیرا برای T های کوچک داریم:

$$e^{\frac{E(x^*)}{kT}} / e^{\frac{E(x)}{kT}} = e^{\frac{E(x^*) - E(x)}{kT}} \gg 1$$

آیا این الزاماً یک ضمانت قابل قبول است؟؟

Boltzman^۱

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

از روش شبیه سازی گرم و سرد کردن در بسیاری از موارد مثل قالب بندی VLSI^۱، زمانبندی خطوط هوایی و غیره استفاده می شود. شبیه سازی گرم و سرد کردن در صورتی که T به اندازه‌ی کافی با سرعت کم تر، کاسته شود کامل و بهینه می باشد. به سادگی به الگوریتم تپه نورده اضافه می شود. خصوصیات این روش در انتخاب یک زمانبندی خنک کننده‌ی خوب می باشد.

جستجوی پرتو محلی^۲

ایده^۵ : به جای یک حالت k ، حالت های k را نگه می دارد و بالاترین مقدار k را در بین همه می آن ها (جانشینان یا نامزدها) انتخاب می کند. همانند جستجوهای k که در حالت موازی اجرا می شوند، نمی باشد. جستجو می کند تا حالت های خوب دیگر جستجو ها را پیدا کند و آن ها را به هم پیوند دهد. این روش اغلب کامل است، ولی تمام حالت های k در نهایت در بالای تپه می محلی قرار می گیرند؛ در این مورد راه حل این است که جانشینان k را به طور تصادفی انتخاب نماییم. این روش، یک روش بربنای مسیر است که به چند مسیر "اطراف" مسیر جاری نگاه می کند و k وضعیت را به جای یک وضعیت در حافظه نگهداری می نماید و با k گره می باشد. در غیر این صورت تعداد k تا از بهترین جانشینان انتخاب می شوند. در این روش اطلاعات میان وضعیت ها می توانند مشترک شوند و به وعده داده شده ترین ناحیه ها حرکت می نمایند. روش جستجوی پرتو محلی اتفاقی تعداد k جانشین را به صورت تصادفی انتخاب می نماید که این کار به وسیله می احتمالی که توسط تابع ارزیابی تشخیص داده می شود انجام می شود.

الگوریتم های ژنتیکی

^۱ مخفف Very Large Scale Integration (VLSI) می باشد؛ تعداد زیادی ترانزیستور که روی یک صفحه یا تراشه (chip) کوچک قرار گرفته باشند (مترجم).

^۲ local beam search^{*}

هوش مصنوعی

مترجم: سه راب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

الگوریتم های ژنتیکی می توانند به صورت یک شکل از جستجوی موازی تپه نورده ، تصوّر شوند . ایده ای اساسی این است که برخی از راه حل ها را به صورت تصادفی ، انتخاب نمایید و برای به دست آوردن راه حل های جدید ، بهترین تکه های راه حل ها را با هم ترکیب نمایید و این کار را تکرار نمایید . در این روش جانشین (کاندید یا نامزد) ها ، تابعی از دو وضعیت می باشند .

الگوریتم های ژنتیکی = جستجوی پرتوی محلی اتفاقی + تولید جایگزین های از

جفت حالت ها

جستجوی پرتو محلی به شکل "انتخاب طبیعی" : جانشینان (موجود تولید شده توسط والدین^۱) یک وضعیت (زیستمند^۲) نسل بعدی را با توجه به مقدارشان (سازگاری^۳ شان) تولید می کنند .

الگوریتم های ژنتیکی (GA ها) : الگوریتم های نمونه بعد از تکامل زیستی هستند .

در روش جستجوی پرتو اتفاقی ، وضعیت های جانشین به صورت تنوعاتی از دو وضعیت والد تولید می شوند ، نه فقط یکی .

اصطلاحات الگوریتم ژنتیکی

جمعیت^۴ ، به صورت اوّلیه مجموعه ای از k وضعیت تولید شده به صورت تصادفی است و مجموعه ای از وضعیت های مشتق شده است .

offspring^۱

organism^۲

fitness^۳

population^۴

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

نسل^۱، جمعیت در یک نقطه از زمان است و معمولاً، انتشار^۲ برای تمام جمعیت همزمان^۳ می شود

فرد^۴، یک عنصر از جمعیت است و به صورت یک رشته با الفبای محدود توصیف می شود.

تابع مناسب^۵، هر چقدر که تابع مناسب تری انتخاب کنیم منجر به شانس های بهتر برای تولید مجدد می شود و واژه‌ی مناسب بودن بیان کننده‌ی خوبی یک راه حل می باشد.

ژنوم^۶، یک راه حل یا وضعیت است.

ویژگی / ژن^۷ - یک پارامتر یا متغیر وضعیت است.

یک الگوریتم ژنتیکی پایه

یک جمعیت تصادفی را تولید کن و آن را در pop قرار بده

مادامی که انجام نشده است، کارهای زیر را انجام بده

برای هر p در pop

p را مورد ارزیابی قرار بده

generation^۸

propagation^۹

synchronize^{۱۰}

individual^{۱۱}

fitness function^{۱۲}

genome^{۱۳}؛ تمامی ترکیب ژنتیکی یک فرد یا جمعیتی که بوسیله کروموزومها به ارث می رسد.

trait/gene^{۱۴}

هوش مصنوعی

مترجم: سهرا ب جلوه گر

ویرایش دوم، بهار ۱۳۸۸

crossover مثال

$$s1: (100\ 101\ 110)\ (000\ 101\ 001\ 010\ 110) = 4\ 5\ 6\ 0\ 5\ 1\ 2\ 6$$

$$s2: (001\ 000\ 101)\ (110\ 111\ 010\ 110\ 111) = 1\ 0\ 5\ 6\ 7\ 2\ 6\ 7$$

مکان هندسی را برابر ۹ قرار دهید

$$s3 = (100\ 101\ 110)\ (110\ 111\ 010\ 110\ 111) \quad 4\ 5\ 6\ 6\ 7\ 2\ 6\ 7$$

$$s4 = (001\ 000\ 101)\ (000\ 101\ 001\ 010\ 110) \quad 1\ 0\ 5\ 0\ 5\ 1\ 2\ 6$$

سپس ، جهش را اعمال نماید . با احتمال m (برای m کوچک) به صورت تصادفی ، یک بیت در راه حل را انتخاب نماید . بعد از تولید یک جمعیّت جدید از همان اندازه به صورت جمعیّت قدیمی ، جمعیّت قبلی را حذف نماید و دوباره شروع نماید . crossover ، قطعات راه حل های موفق به صورت جزئی را با هم ترکیب می کند . زن های نزدیک تر به هم ، برای ماندن با هم در رشته‌ی نسل ها ، بهتر می باشند . این کار ، رمز کردن را مهم می کند . جهش ، راه حل های جدید را به جمعیّت اعمال می کند . در صورتی که یک زن از جمعیّت اولیه گم شده بود ، crossover نمی تواند آن را تولید کند .

اصول الگوریتم ژنتیکی

تولید مجدد توسط crossover : دو قسمت کردن^۱ والدین در یک نقطه‌ی crossover داده شده و ترکیب شده ؛ این کار دو وضعیّت جدید را تولید می نماید .

نقطه‌ی crossover : برای جلو بردن کار استفاده می شود و اغلب به صورت تصادفی انتخاب می شود ؛ برای هر دو والد باید یکسان باشد و باید نسل های قابل قبول را تولید نماید .

---

split^۱